

RAHANDUSMINISTEERIUM

Tarmo Leppoja
Riigi Kinnisvara AS
info@rkas.ee

Teie 11.07.2025 nr JUR-7/2025-41
Meie 22.07.2025 nr 12.2-1/3025-4

Soovitus riigihangete seaduse järgimiseks hankelepingu sõlmimisel ja nõuetekohase täitmise tagamisel

Austatud härra Leppoja

Rahandusministeeriumile laekunud järelevalveteates esitatud väidete kohaselt on Riigi Kinnisvara Aktsiaselts, registrikood 10788733, (edaspidi: hankija) avatud hankemenetluses „Tallinn Kase 61, Sisekaitseakadeemia varutoite ehitustööd“, viitenumber 288958, (edaspidi: riigihange) tunnistanud vastavaks ja edukaks pakkumuse, mis tegelikult ei vasta geenraatori mõõtmete ja mürataseme osas riigihanke alusdokumentides (edaspidi: RHAD) sisalduvatele nõuetele.

07.07.2025 kirjas nr 12.2-1/3025-2 palus Rahandusministeerium vastavalt riigihangete seaduse (RHS) § 205 lg-le 2 hankijal selgitada, kas ja kuidas on hankija kontrollinud pakutava generaatori vastavust RHAD-is ette nähtud: (i) mõõtmetele (vt „PP392023_PP_EL-301_v02_seletuskiri“ lk 7 maksimaalselt 6800 x 2160 x 2550 mm), arvestades tootja avaldatut, et erilahendusena valmistatava generaatori mõõtmed oleksid teistsugused (vähemalt 5300 x 2300 x 3040 mm); (ii) müratasemele („2326_PP_AR-3-01_seletuskiri“ p 5.1 7m kauguselt 68-75 dB), arvestades pakkuja avaldatut, et generaatori müratase oleks teistsugune (jääb 7m kauguselt vahemikku 78-80dB).

11.07.2025 kirjas nr JUR-7/2025-41 selgitasite edukaks tunnistanud pakkumuse vastavust RHAD-is ette nähtud mõõtmetele ja müratasemele järgmiselt.

Esiteks märkiste, et kuna hankija ei olnud riigihanke läbiviimisel nõudnud pakkujalt pakkumuse koosseisus tootekirjelduste ega muude andmete esitamist, tugines hankija pakkumuste vastavuse kontrollimisel esmalt pakkujate kinnitustele, mh mis olid kohustuslikena ette nähtud RHAD vormil 2 „Hankemenetlusel osalemise avaldus“. Hankija õigus tugineda pakkumuse vastavuse kontrollimisel pakkuja kinnitustele on kooskõlas Riigikohtu praktikaga, mille kohaselt põhineb hankemenetlus vastavalt RHS §-le 104, § 122 lg-le 3, § 175 lg-tele 2 ja 4, § 178 lg 3 p-le 2 suurel määral pakkujate ühepoolsetel kinnitustel ja hankija võimalusel neid usaldada (vt RKHKo 19.12.2019, nr 3-19-1464, p 16). Hankija ei piirdunud vastavusotsuse tegemisel siiski üksnes pakkuja pakkumuses sisalduvate kinnitustega, vaid esitas pakkujale ka täpsustavaid küsimusi.

(i) Generaatori mõõtmete kohta esitas hankija pakkujale järgmise küsimuse: „Tootelehel ei ole toodud generaatori mõõtmeid. Millised on generaatori mõõtmed?“ Pakkuja vastas, et: „Oleme arvestanud, et maksimaalsed mõõdud on 6800x2160x2550mm. Tööprojekti staadiumis täpsustame ja kooskõlastame konkreetset lahendust kuna see on eritooide ja peab ülevaatama, et kõik mahuks ilusti sisse ja oleks mugav hooldada hoone sees.“

Hankija palus lisaks ka projekteerijalt kinnitust pakkuja esitatud toote, sh generaatori mõõtmete, sobilikkuse osas ning projekteerijalt saadud hinnangu järgi vastab pakutud generaator projektis nõutud tingimustele ja parameetritele.

Lisaks on hankija refereerinud VAKO 20.06.2025 otsuse 132-25/288958 p-des 6.6.6 ja 6.6.7 toodud argumente, et isegi vaidlustaja ja tootja kirjavahetusest nähtuvalt oleks generaator kubatuurilt samaväärne RHAD-is toodud mõõtude järgi arvutatud kubatuuriga ($6800 \times 2160 \times 2550 \text{ mm} = 37,45 \text{ m}^3$ vrd $5300 \times 2300 \times 3040 \text{ mm} = 37,05 \text{ m}^3$) ning kütusepaagi mahtusid võrreldes ja nende arvelt on saavutatav täiendav kokkuhoid mõõtmetes (RHAD „2326_PP_AA-301_v01_seletuskiri“ p 3.1 1035 l vrd E BD MC 1250 standartne maht 2395 l, st millimeetrites $500 \times 500 \times 5200 \text{ mm}$ vs $3000 \times 1500 \times 288,89 \text{ mm}$).

Hankija on eelneva põhjal kogumis leidnud, et eriprojekti alusel on võimalik tarnida generaator (olgu selleks E BD MC 1250 või mingi muu), mis vastab kõigile mõõdunõuetele, sh ka kõrguse osas.

(ii) Generaatori mürataseme kohta esitas hankija pakkuja järgmise küsimuse: „Tootelehel ei ole toodud generaatori müra suurust töötamise ajal. Mis on generaatori müra suurus töötamise ajal?“ Pakkuja vastas, et: „Generaatori müra jääb vahemikku 78-80dB 7m kauguselt. Betoonkesta sees on arvud teised ja seda on suht raske hetkel ennustada. Samas projekti järgi lisa mürasummutit ei ole plaanitud.“ Seega ei ole pakkuja väitnud, et tema pakutud toode ei vasta RHAD-is nõutud müratasemele, vaid selgitas oma vastuses, et betoonkesta sees on arvud teised ja seda (täpset mürataset helikindlas kestas) on raske ennustada. RHAD-i järgi peab generaator olema helikindlas kestas. Sisuliselt on pakkuja vastanud, et kuna tegu on eritellimustootega, millel on mitmeid konfigureerimisvõimalusi, kuid mida ei ole veel projekteeritud ega tellitud, siis on hetkel raske öelda täpseid müraväärtusi. Lisaks eeltoodule kinnitas pakkuja selgitusvastuses, et pakutud generaator vastab kõikidele projektis etteantud tingimustele (sh sünkroniseerimisvõimekus, projektis etteantud võimsus, müratase).

Hankija palus lisaks ka projekteerijalt kinnitust pakkuja esitatud toote, sh generaatori mürataseme, sobilikkuse osas ning projekteerijalt saadud hinnangu järgi vastab pakutud generaator projektis nõutud tingimustele ja parameetritele.

Lisaks on hankija refereerinud VAKO 20.06.2025 otsuse 132-25/288958 p-s 6.6.3 toodud argumente, et eritellimustootel puhul on generaatori kestale võimalik lisada vajadusel täiendav mürakaitse kiht, millega oleksid näidistooted parameetrid vajadusel ka ületatud.

Hankija kinnitas, et on hinnanud pakkumuse vastavust sisuliselt ega tuvastanud pakkumuses ühtegi puudust ning pakkumus on tunnistatud vastavaks RHS § 114 lg 1 alusel. Hankija rõhutas, et tegemist on ehitustööde riigihankega, mitte (valmis)asjade (ostmise) riigihankega. Ehitamise aluseks on tööprojekt ja selle koostamise käigus peab töövõtja kooskõlastama kavandatavad materjalid, seadmed, tooted ja asendused. Selleks, et asuda seisukohale, et pakkuja pakutav generaator ei vasta riigihankes seatud nõuetele, peaks mittevastavus olema ilmne, mitte eeldatav. Pakkuja pakutud generaator ei ole valmistoodang, vaid eriprojekt, ja vastavad tooted komplekteeritakse eritööna. Pärast tellimuse esitamist koostab generaatorite tootja omalt poolt tööjoonised, mis saadetakse projekti autorile ja tellijale kinnitamiseks hankelepingu täitmise käigus.

Rahandusministeerium teavitab hankijat sellest, et on otsustanud jätta järelevalvemenetluse alustamata. Sellegipoolest peame vajalikuks juhtida hankija tähelepanu alljärgnevatele RHS-st tulenevatele nõuetele, mis seonduvad pakkumuse vastavuse kontrollimisega, pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamisega, hankelepingu sõlmimisega ning hankelepingu täitmise nõuetekohasuse kontrollimisega ja valminud ehitustööde vastuvõtmisega.

Rahandusministeeriumi ülesandeks on riigihangete valdkonnas lisaks poliitikakujundamisele ja õigusloomele ka RHS-i küsimustes nõustamine, riikliku ja haldusjärelevalve teostamine ning soovitude, juhiste ja suuniste andmine (RHS § 180 p-d 1, 2 ja 6). Kuigi hankelepingu sõlmituse korral on hankemenetlus lõppenud ja seepärast on absoluutse menetlustakistuse tõttu välistatud Rahandusministeeriumi juhtumipõhine *ad hoc* järelevalve (RHS § 205 lg 1 p 1, § 206 lg 1 p 4, § 73 lg 3 p 1), on Rahandusministeeriumil erandlikult võimalik reageerida pärast hankemenetluse lõppemist ilmnenu põhjendatud rikkumise kahtlusele *ex post* valimipõhise kontrolliga nn inspeksioonilise järelevalvetegevuse vormis ning väärtetunnuste, nt RHS § 213 või § 214, sedastamisel alustada väärtetomenetlust.

Lisaks sätestab RHS § 210 lg 1, et Rahandusministeeriumil on õigus (avalik-õiguslik võimuvõltus) anda soovitusi ja juhiseid RHS-i paremaks järgimiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks. Tegemist on informatiivse korrakaitse teabetoiminguga, so avaliku halduse kandja mitte-regulatiivse, adressaadi õigusi ja kohustusi mittekujuvava tegevusega (vt RKHKo 26.01.2011, nr 3-3-1-70-10, p 25). Seadusandja on lähtunud eeldusest, et soovitusi ning juhiseid võidakse anda juhtumi- või valimipõhises järelevalvemenetluses, aga ka väljaspool RHS § 205 lg 1 p-des 1-2 sätestatud korras alustatud järelevalvemenetlust (vt RHS-i eelnõu. 450 SE I. Seletuskiri, lk 146).

RHS § 114 lg 1 esimene lause kohustab hankijat hankemenetluses kontrollima pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud kõigile tingimustele ning kontrolli tulemustel tegema põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta. RHS § 114 lg 1 teise lause kohaselt ei osale pakkuja, kelle pakkumus on tagasi lükatud, edasises hankemenetluses. Vastavalt RHS § 117 lg-le 1 kuuluvad hindamisele üksnes eelnevalt vastavaks tunnistatud pakkumused. Seega on pakkumuse vastavus riigihanke alusdokumentides, sh tehnilises kirjelduses, toodud nõuetele *sine qua non* ilma milleta ei saa hankelepingu sõlmida – pakkumuse sisuline vastavus on pakkumuse edukaks tunnistamise ning eduka pakkumuse esitanud pakkujaga hankelepingu sõlmimise vältimatuks eeltingimuseks.

Ehitustööde korral peab avaliku sektori hankija alates 150 000 eurost (käibemaksuta) kohaldama hankelepingu sõlmimisel RHS-i 2. ptk-is sätestatud (hankemenetluse) korda. Erialuste puudumisel tähendab see kohustust korraldada riigihanke reeglina kas avatud või piiratud hankemenetlusena (RHS § 48 lg 1). Nii avatud kui ka piiratud hankemenetluses on hankijal keelatud pidada pakkuja(te)ga läbirääkimisi (RHS § 52 lg 4 ja § 56 lg 2). Hankija koostab riigihanke alusdokumendid, sh tehnilise kirjelduse, ja avaldab need koos hanketeatega. Nimetatu tagab avatud hankemenetluse maksimaalse läbipaistvuse ja kontrollitavuse ning kõigi riigihankes osalemisest ja pakkumuse esitamisest huvitatud ettevõtjate võrdse kohtlemise: kõik riigihanke tingimused on juba algselt kõigile ettevõtjatele ühtviisi teatavaks tehtud ning iga ettevõtja saab selle põhjal hinnata oma huvi riigihankes osalemise vastu ning pakkumuse tegemise ja selle hinnastamise suhtes. Seepärast ei ole riigihanke alusdokumentide muutmine avatud hankemenetluses pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva enam lubatud (RHS § 81 lg 1). Samuti ei ole avatud hankemenetluses pakkumuste esitamise tähtaja möödudes enam võimalik muuta tähtaegselt esitatud pakkumust, mis on muutunud pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumisega pakkujale siduvaks (RHS § 110 lg 1).

Johtuvalt sellest, et avatud hankemenetluses on pakkumuste esitamise tähtpäeva saabudes kõik riigihanke tingimused lõplikult ja muutumatult paigas, on pakkumuse vastavuse mõõdupuuks riigihanke alusdokumendid ning RHS § 120 lg 1 kohaselt peab hankelepingu olema sõlmitud riigihanke alusdokumentides ettenähtud tingimustel ja ranges kooskõlas edukaks tunnistatud pakkumusega, mille puhul on eelnevalt kontrollitud selle tingimustele vastavust (RHS § 110 lg 2, § 114, § 117). Erinevalt sõlmitud hankelepingu muutmisest selle täitmise käigus, mis võib olla seaduses (RHS §-s 123) sätestatud alustel erandkorras lubatud, ei ole avatud hankemenetluses hankijal ja edukal pakkujal võimalik hankelepingu sõlmimisel riigihanke alusdokumentides toodud nõuetest hõlbida.

Hankeleping tuleb üldjuhul alati sõlmida algsetel, juba riigihanke alusdokumentides toodud, tingimustel või jätta üldse sõlmimata, kui lepingu sõlmimine alusdokumentidega kooskõllaliselt on osutunud võimatuks, näiteks hankemenetluses pakkumuste avamisele järgnenud ettenägematult muutunud asjaolude tõttu. Nimetatut on kinnitanud ka Riigikohus, sedastades, et vastasel juhul muutuks hankemenetlus mõttetuks – raske kui mitte võimatu oleks põhjendada, miks on tarvis läbi viia menetlust, mille lõppedes võiksid hankija ja pakkuja sõlmida hankelepingu, mille sisu ei kattu riigihanke alusdokumentides ja pakkumustes kajastatuga (vt RKKKo 10.10.2014, nr 3-1-1-46-14, p 11.2).

Hankelepingu tingimuste muutmise keeld enne lepingu sõlmimist kätkeb endas läbipaistvuse ning võrdse kohtlemise põhimõtteid (RHS § 3 p-d 1-2). Keelu eesmärk on ära hoida kindla pakkuja eelistamist ja hankija tegevuse meelevaldsust. Sellest lähtuvalt on hankija kohustatud kinni pidama tema enda poolt riigihanke alusdokumentides kehtestatud tingimustest (EK C-496/99, *Succhi di Frutta*, p 115). Samuti ei tohi hankija aktsepteerida ega tolereerida kõrvalekaldumisi pakkumuses esitatud tingimustest. Nii on lubamatu lisada hankelepingu sõlmimisel selle tingimustesse pakkuja üldtingimusi, kui nendele ei ole viidatud pakkumuses ega riigihanke alusdokumentides (HMKo 27.03.2014, nr 4-12-6925, lk-d 11-12) (vt RHS § 120 lg 1 kohta lähemalt E. Fels, E.-A. Roosik. RHS § 120 komm-d 4-10 – M. A. Simovart, M. Parind (koost). Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn: Juura 2019). Seepärast alati, kui hankija soovib säilitada võimaluse pärast eduka pakkumuse väljaselgitamist riigihanke tingimusi teatud ulatuses õiguspäraselt kohendada, siis selleks, et mitte rikkuda avatud hankemenetluses läbirääkimiste pidamise ja pakkumuse muutmise keeldu, tuleb vastav võimalus koos riigihanke algupäraste nõuete modifitseerimise eeldusi, tingimusi ning ulatust postuleeriva detailse regulatsiooniga riigihanke alusdokumentides juba algselt ja selgesõnaliselt ette näha (vrd RKHKo 12.10.2011, nr 3-3-1-31-11, p 21).

Rahandusministeeriumile teadaolevalt ei sisalda kõnealuse riigihanke alusdokumendid reservatsiooniklausleid, mis võimaldaksid hankijal hõlbida hankelepingu sõlmimisel RHAD-i tehnilises kirjelduses generaatorile, sh selle mõõtmetele ja müratasemele, esitatud nõuetest. Seetõttu eeldame, et hankija sõlmib hankelepingu riigihanke alusdokumentides sisaldunud tingimustel, mis on hankelepingu täitmisel siduvad nii töövõtjale kui ka hankijale enesele. Ulatuses, milles sõlmitud hankelepingut hiljem selle täitmise käigus ei muudeta (hankelepingu õiguspärase muutmise lubatavuse eeldused on sätestatud ammendavalt RHS §-s 123), peab hankelepingu täitmine toimuma RHAD-is, edukaks tunnistatud pakkumuses ja sõlmitud hankelepingus ette nähtud tingimustel.

RHS § 8 lg 2 kolmanda lause järgi kohaldatakse hankelepingule võlaõigusseaduses (VÕS) ja teistes õigusaktides asjaomase lepinguliigi kohta sätestatud (RHS-ist tulenevate erisustega, nt RHS § 123 piirab VÕS § 13 lg-s 1 sätestatud hankija vabadust leppida ettevõtjaga kokku lepingu muutmises). Vastavalt VÕS § 8 lg-le 2 on leping on lepingupooltele täitmiseks kohustuslik (*pacta sunt servanda*). Hankijaga lepingu sõlminud ettevõtja poolt oma lepingulise kohustuse täitmata jätmine või mittekohane täitmine, sh lepinguga määratletud tehnilistest nõuetest kõrvale kaldumine, on käsitletav lepingulise kohustuse rikkumisena, mille esinemisel on hankija õigustatud rakendama VÕS §-s 101 ette nähtud õiguskaitsevahendeid, nt nõuda kohustuse täitmist (VÕS § 108), nõuda kahju hüvitamist (VÕS § 115), taganeda lepingust või öelda leping üles (VÕS § 116).

Hankelepingus ette nähtud ettevõtja kohustuste täitmise üle kontrolli teostamisel ja õiguskaitsevahendite kohaldamise üle otsustamisel peaks hankija arvestama ka RHS-i regulatsiooniga. RHS § 95 lg 4 p 8 annab hankijale õiguse kõrvaldada hankemenetlusest pakkuja või taotleja, kes on oluliselt või pidevalt rikkunud eelnevalt sõlmitud hankelepingu olulist tingimust või hankelepingute olulisi tingimusi nii, et rikkumise tulemusena on hankelepingust taganatud või leping üles öeldud, hinda alandatud, hüvitatud kahju või makstud leppetrahvi. Osundatud kõrvaldamise aluse kasutamise võimaldamiseks on oluline, et hankijad kontrolliksid hankelepingute täitmist ning järgiksid RHS § 83 lg-s 7¹ sätestatud.

RHS § 83 lg 7¹ kohaselt on hankija kohustatud esitama riigihangete registrile teabe ettevõtja-poolsete hankelepingu rikkumiste kohta, mis hankija hinnangul vastavad RHS § 95 lg 4 p-s 8 sätestatud kõrvaldamise alusele, 30 päeva jooksul õiguskaitsevahendi rakendamisest arvates. RHS-i muutmise ja sellega seondvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et õiguskaitsevahendi rakendamiseks tuleb lugeda ajahetke, mil hankija vastava nõude ettevõtjale esitab, nt esitab leppetrahvinõude või teatab hankelepingust taganemisest. RHS-i varasem regulatsioon, mis kohustas hankijat teatama lepingu rikkumistest alles pärast lepingu lõppemist, ei olnud seadusandja hinnangul kõige mõistlikum, sest teabe esitamisega ei peaks tegelikult ootama hankelepingu lõppemiseni. Näiteks, kui tegemist on pikaaegse lepinguga, mida täidetakse 5 aastat, siis on esimesel aastal toimunud ja omaksvõetud rikkumine hankelepingu lõppemise teabe esitamise ajaks juba aegunud, kuna seda alust saab (tulenevalt RHS § 95 lg-st 5) vabatahtliku kõrvaldamise alusena kasutada kuni 3 aastat (vt 491 SE I. Seletuskiri, lk 21).

Ühtlasi peame vajalikuks selgitada preventiivselt, et hankelepingu õigusvastane muutmine ei ole lubatud ka siis, kui muudatust ei vormistata kirjaliku kokkuleppena allkirjastatult (vt Euroopa Kohtu 07.12.2023 otsus liidetud kohtuasjades C-441/22 ja C-443/22, p-d 55-65).

Seadusest tulenevalt on Rahandusministeeriumil lisaks RHS-i ja selle alusel kehtestatud õigusaktide järgimise üle riikliku ja haldusjärelevalve teostamise funktsioonile ning ülesandele nõustada RHS-i rakendamise küsimustes ja anda soovitusi RHS-i paremaks järgimiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks ka ülesanne viia kohtuvälise menetlejana läbi vääртеomenetlusi RHS §-des 213-215 sätestatud väärtegade tunnustel. Hankelepingu või raamlepingu muutmine nõudeid rikkudes on karistatav süüteona RHS § 213 järgi, mille lg 1 sätestab, et käesolevas seaduses sätestatud nõudeid rikkudes hanke- või raamlepingu muutmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

Juhul, kui Rahandusministeeriumil peaks tekkima põhjendatud süüteokahtlus, et hankija võib olla muutnud hankelepingut RHS-is sätestatud nõudeid rikkudes (eelduslikult viitab hankelepingu täitmine riigihanke alusdokumentidest ja hankelepingu algsetest tingimustest erinevatel tingimustel lepingu muutmisele), võidakse ajendi ja aluse olemasolul ning seaduses toodud menetlustakistuste puudumisel alustada RHS § 213 lg-s 1 kirjeldatud süüteo tunnustel vääртеomenetlust. Kui aga vääртеomenetlejale peaks tuvastatud asjaoludest ilmnema, et hankelepingu täitmisel riigihangete teostamise nõuete rikkumise, so hankelepingu õigusvastase muutmise, motiiviks võib olla eesmärk anda hankelepingut täitvale ettevõtjale ebaseaduslik eelis, siis võib selline tegu vastata hoopis KarS §-s 300 kätkeud kuriteokoosseisule. Viimati nimetatud juhul peab Rahandusministeerium teavitama kuriteokahtlusest uurimisasutust ilma vääртеomenetlust alustamata või kui kuriteotunnused ilmnevad vääртеomenetluse käigus, siis vastavalt vääртеomenetluse seadustiku § 61 lg-le 1 saadetakse vääртеoasja materjal prokurörile kriminaalmenetluse alustamise otsustamiseks.

Hankija kohustus järgida RHS §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid ei lõppe hankelepingu sõlmimisega. Riigihanke, sh ehitustöö tellimise (RHS § 4 p 16), korraldamine hõlmab ka hankelepingu täitmist, mistõttu hankija on üldpõhimõtetega seotud ka hankelepingu täitmise etapis. Riigihanke alusdokumentide tingimustest kinnipidamiseks ja seeläbi riigihanke üldpõhimõtete kaitstuse tagamiseks (ennekõike kõigi pakujate ja kõigi riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtjate võrdseks kohtlemiseks ning õigusvastaste eeliste ja hankija poolse meelevaldsuse vältimiseks), samuti ennetamaks olukordasid, kus hoolimata hankelepingu muutmise kohta kirjaliku kokkuleppe puudumisest võidakse hankija tegevusetust töövõtjapoolsele hankelepingu ebakohasele täitmisele (mitte)reageerimisel lugeda hankelepingu õigusvastaseks muutmiseks (vt EKo C-441/22 ja C-443/22, p-d 55-65), soovitame hankijal rakendada hankelepingu täitmise käigus alati kõrgendatud hoolsusstandardit ning olla ehitustööde vastuvõtmisel eriti valvas.

Ehitusseadustiku kohaselt nõutav omanikujärelevalvele ning hankija initsiatiivil ehitustööde projektikohasuse hindamiseks kaasatava ehitusprojekti koostaja poolne autorijärelevalve ei tähenda seda, et hankija ei peaks ise kontrollima ehitustööde käiku ja veenduma valminud töö vastavuses riigihanke- ja lepingutingimustele. Ka riigihangete seadus suunab hankijat kontrollima töövõtja poolt hankelepingu täitmise nõuetekohasust. Nõnda sätestab RHS § 9 lg 4 p 2, et hankija peab oma asutusesiseses hankekorras nägema ette lisaks riigihanke (menetluse) eest vastutava isiku määramisele ka hankelepingu täitmise eest vastutava isiku määramise.

Eelnevaga seoses ning RHS § 210 lg-te 1-2 alusel palume Riigi Kinnisvara AS-il pöörata kõrgendatud tähelepanu avatud hankemenetluses „Tallinn Kase 61, Sisekaitseakadeemia varutoite ehitustööd“, viitenumber 288958, ehitustööde tellimiseks sõlmitava hankelepingu täitmisel RHAD-is generaatori tehniliste parameetrite, sh mõõtude ja mürataseme, kohta kehtestatud tingimuste järgimisele töövõtja poolt.

Eraldi peame vajalikuks juhtida hankija tähelepanu, et RHAD-is olid generaatori mõõtmel määratletud numbriliselt millimeetrites, mitte kuupmeetrites. Seetõttu ei ole kohane lähtuda hankelepingu täitmise nõuetekohasuse kontrollimisel millimeetrites väljendatud mõõtmete (pikkus - laius - kõrgus) asemel kuupmeetrites arvutatavast generaatori mahust (ruumalast).

Kui riigihanke alusdokumentides olid nähtud ette mingid numbrilised väärtused, olid need kõigile hankemenetluses osalemisest huvitatud isikutele teada ning pakkumuste esitamisel said ja pidid pakkujad lähtuma tehnilistest parameetritest täpselt nii, nagu need olid riigihanke alusdokumentides kirja pandud (nt TrtHKO 15.06.2015, nr 3-15-1140, p 20; VAKO 16.12.2021, nr 207-21/239433, p 11.7). Mistahes hälbimine riigihanke alusdokumentides toodud selgelt määratletud mõõdetavatest tingimustest (sh mõõtudest, kõrguspiirangutest ja muudest numbrilistest näitajatest) on kõrvalekalde suurusest või väiksusest olenemata käsitatav sisulise puudusena, mis tingib mittevastavuse riigihanke alusdokumentidele (nt TlnRK 17.02.2022, nr 3-21-2489, p 33).

Loodame, et ülalmärgitud tähelepanekud ja antud soovitusel on hankijale abiks riigihangete seaduse nõuetest kinnipidamisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tarmo Porgand
osakonnajuhataja

Mihhail Antonov 5885 1448
Mihhail.Antonov@fin.ee